

DIT ZETTEN WE EVEN APART

Inrichten van een containerparkje op maat

Wat? Waarom?

Weet je binnen de eigen dienst ook geen blijf met verschillende soorten afval? Belandt alle afval – bij gebrek aan oplossingen – automatisch bij de restfractie? Of rijd je om de haverklap naar het gemeentelijke containerpark en reken je daarvoor telkens op de welwillendheid van een collega mét aanhangwagen? Kan je heel wat afval in de werkplaatsen eigenlijk gemakkelijk recyclen? Al eens aan de inrichting van een eigen containerpark(je) gedacht?

Een eigen containerparkje kan je bijvoorbeeld inrichten voor de volgende afvalfracties:

- groenafval;
- houtafvalstoffen;
- glasafval;
- papier- en kartonafvalstoffen;
- steenachtige fracties van bouw- en sloopafval;
- afval van plantaardige en dierlijke oliën en vetten;
- gevaarlijke afvalstoffen;
- afgedankte elektrische en elektronische apparatuur.

Bovendien verplicht Vlaarea (Vlaams Reglement inzake Afvalvoorkoming en -beheer) de selectieve inzameling van enkele afvalstoffen. Ook die fracties kan je in het eigen containerpark kwijt.

Een goede organisatie is noodzakelijk voor selectieve inzameling. Een afzonderlijk containerparkje kan daaraan tegemoet komen. Het al dan niet inrichten van een containerpark hangt af van de hoeveelheid afval en de diversiteit van de afvalstromen.

- Voor grote organisaties die met zeer diverse afvalstromen te maken krijgen, loont het zeker de moeite om een afzonderlijk containerpark in te richten. Op regelmatige tijdstippen haalt een erkend overbrenger en verwerker het gesorteerde afval op. Een lijst van erkende instanties vind je op de website van de Openbare Afvalstoffenmaatschappij voor het Vlaamse Gewest (OVAM) www.ovam.be of op de website van het Brussels Instituut voor Milieubeheer (BIM) www.ibgebim.be voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- In organisaties met een beperkt aantal afvalstromen in relatief kleine hoeveelheden is een afzonderlijk afvalhoekje wellicht voldoende.

In het Vlaamse Gewest moet je bepaalde afvalstoffen afzonderlijk inzamelen en laten ophalen. Een overzicht daarvan vind je terug in de Vlarea-wetgeving. De OVAM bracht daarover een brochure uit (zie 'Meer informatie'). Ook het Brussels Hoofdstedelijk Gewest moedigt de inwoners, bedrijven en overheden aan om te sorteren. Voor de verplichte inzameling gelden echter andere richtlijnen dan in Vlaanderen. Voor meer informatie neem je contact op met het BIM (www.ibgebim.be). Ook het intergemeentelijk samenwerkingsverband rond afval in jouw regio beschikt over een heleboel informatie rond dit thema.

Hoe aanpakken?

- Breng de verschillende afvalstromen in kaart en formuleer een antwoord op de volgende vragen:
 - ✗ Met welk soort afval krijgt de organisatie af te rekenen?
 - ✗ Wat zijn de hoeveelheden of wat is de omvang van de verschillende afvalsoorten?
 - ✗ Welke inzamelsystemen bieden de verschillende private ophalers aan?
- Op basis van die inventarisatie ga je de relevantie na van de oprichting van een containerpark:
 - ✗ Bepaal de afvalstromen die voldoende groot zijn om apart in te zamelen. Houd daarbij rekening met wettelijke verplichtingen bij bepaalde afvalstromen. Meer informatie daarover vind je bij de OVAM voor het Vlaamse Gewest of het BIM voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
 - ✗ Ga na welke inzamelrecipiënten bestaan om de verschillende afvalsoorten in te zamelen.
 - ✗ Steek je licht op bij erkende overbrengers en verwerkers (zie lijst op website van de OVAM en het BIM). Stel hen volgende vragen:
 - Hoe gaat de inzameling in zijn werk?
 - Wat is de kostprijs (eenheidsprijs)?
 - Wat is de inzamelfrequentie? Periodiek, volgens volume, op afroep?
 - Wat gebeurt er met het ingezamelde afval?
 - ✗ Bereken de kostprijs van de selectieve inzameling. Houd daarbij ook rekening met de interne logistieke kosten.

- Zoek vervolgens een goede locatie voor het containerpark. Bepaal vooraf of er voorwaarden aan de locatie zijn verbonden: grootte van het park, ventilatie, (brand-)veiligheid, toegankelijkheid, enz. Misschien hoeft je het niet meteen zeer groot te zien en volstaat een afgebakende hoek?
- Bepaal de modaliteiten voor de uitbating van het containerpark:
 - ✗ Werk je met vaste openingsuren of is het containerpark permanent beschikbaar?
 - ✗ Stel je een 'wachter' aan die instaat voor de goede gang van zaken?
 - ✗ Hoe organiseer je de afvoer van de afvalstoffen?
- Eens je precies weet welke afvalstoffen je op het containerpark wil inzamelen en waar je het park wil inplanten, ga je over tot de effectieve aanleg ervan. Daarvoor maak je een bestek op. De prijs hangt uiteraard af van de grootte en complexiteit van het in te richten containerpark. Volgende elementen bepalen de prijs:
 - ✗ verharding, fundering;
 - ✗ inkuiping voor het opslaan van vloeistoffen;
 - ✗ overkapping voor gevaarlijke vloeistoffen;
 - ✗ aansluiting op de riool met minstens een olie- en vetafscheider;
 - ✗ verlichting;
 - ✗ brandblusapparatuur;
 - ✗ omheining met poort (niet nodig als werknemers zelf voldoende discipline aan de dag leggen en derden het park niet kunnen betreden);
 - ✗ borden en aanduidingen;
 - ✗ wegmarkeringen.

Kijk – voordat je aan de inrichting begint – zeker de milieuwetgeving na. Misschien zijn er speciale voorwaarden om bepaalde afvalstoffen op te slaan.
- Ook de kostprijs van de erkende overbrengers en verwerkers bepalen de eindfactuur:
 - ✗ voorrijkosten (transportkosten);
 - ✗ verwerkingskosten van het afval (met daarin inbegrepen de milieutaks);
 - ✗ ruimte op de vrachtwagen (afhankelijk van het soort afval).
- Bestaat de organisatie uit verschillende buitendiensten, dan kan je het contract met de erkende overbrenger uitbreiden. Veel hangt af van de afstand en de afvalhoeveelheden.
- Voorzie op de werkvloer voldoende afvalbakken (inzamelrecipiënten), aangepast aan de te verwachten afvalhoeveelheden.
- Met de inrichting van het containerpark en het plaatsen van recipiënten op de werkvloer begint de actie pas: de werknemers moeten afval ook selectief kunnen en willen inzamelen en naar het containerpark brengen. Betrek hen daarom van bij de opstart bij het hele project. Neem samen met de betrokken werknemers de mogelijkheden door en zoek samen naar haalbare oplossingen. Richt een werkgroepje van geëngageerde vrijwilligers op die het proces in de opstartfase begeleiden en tijdig bijsturen waar nodig.

Randvoorwaarden

- ✓ Een eigen containerpark kost geld. Het dossier voor de aanleg ervan vergt daarom een goede voorbereiding: weeg de kosten en baten zorgvuldig tegenover elkaar af.
- ✓ Stel voor elk containerpark één verantwoordelijke aan. Die staat in voor de uitbating van het containerpark: afvoer van afvalstoffen, contacten met de erkende overbrenners en verwerkers, controle op het naleven van sorteerregels, enz.
- ✓ Besteed de nodige aandacht aan de inrichting van het containerpark (voldoende ruimte, verlichting en verluchting, ...) en zorg voor een nette omgeving.
- ✓ Ook de goede wil van de medewerkers is essentieel. Afval moet op het containerpark belanden. Betrek de werknemers op wie de nieuwe werkwijze de grootste impact heeft (schoonmaakploeg, onderhoudspersoneel) daarom van bij de start bij het project.
- ✓ Zorg er voor dat de selectieve inzameling voor de betrokken werknemers werkbaar blijft.
 - ✗ Voorzie voldoende recipiënten binnen hun bereik.
 - ✗ Leg duidelijk uit wat de bedoeling is en zoek samen mogelijke oplossingen voor problemen.
 - ✗ Las een testperiode in en stuur snel bij waar nodig.

Voor- en nadelen

voor de organisatie

- + De organisatie vervult een voorbeeldfunctie voor de werknemers en de bezoekers.
- + Er is een goed inzicht in de afvalstromen. Het beheer ervan wordt goed georganiseerd.
- + Bepaalde afvalfacturen vallen heel wat lager uit. Als je bepaalde afvalfracties gescheiden aanbiedt, is het ophalen en verwerken goedkoper dan bij een gemengde fractie.
- Een containerpark neemt (veel) ruimte in.
- Een verzorgde, wettelijke inrichting is niet goedkoop.
- De interne logistieke kosten (personeelskost voor het centraal inzamelen van de afvalstoffen) lopen snel op.

voor de werknemers/medewerkers

- + Een nette en veilige werkomgeving.
- + Als werknemers voldoende inspraak krijgen in de praktische organisatie op de werkvloer, kunnen ze hun werk efficiënter organiseren.
- Selectieve inzameling vergt een aanpassing van ingeburgerde werkmethodes. In het begin loopt dat wellicht wat moeizamer.

Communicatie

- Geef de werknemers van bij de start van het project voldoende inspraak. Ga samen na hoe de selectieve inzameling voor hen haalbaar blijft en met welke praktische elementen je rekening moet houden.
- Betrek sleutelfiguren zoals het schoonmaakpersoneel en de onderhoudsploeg ook bij de plannen. Zij bepalen in belangrijke mate het succes van de actie.
- Een persoonlijk woordje uitleg in de startfase van het containerpark doet wonderen.
- Vermeld de verschillende sorteerregels op een duidelijke manier op de inzamel-recipienten.
- Geef nieuwe medewerkers toelichting bij het hoe en het waarom van het containerpark.
- Pictogrammen zijn een handig communicatiemiddel.

Tips, leerpunten en knelpunten

- ✓ Met selectieve containers maak je aanspraak op een recyclage- en/of containerpremie van VAL-I-PAC. Meer informatie vind je op www.valipac.be.
 - ✗ De recyclagepremie is geldig voor bedrijven die kunststof en houten verpakkingsafval in homogene fracties aanbieden.
 - ✗ De containerpremie is geldig op verpakkingsafval dat bedrijven in selectieve containers, zakken of andere inzamelsystemen ter recyclage aanbieden.
- ✓ Bespreek de aanlevering van het afval vooraf grondig met de erkende overbrenger. Moet je rekening houden met bepaalde aanvaardingsvoorwaarden? Selectieve inzameling heeft enkel zin als er een afzetmogelijkheid is voor de fractie. Voor werknemers is het bijzonder frustrerend om alles te sorteren (bv. gekleurd en wit papier) als ze merken dat de overbrenger de fracties opnieuw samenvoegt omdat er geen afzonderlijke afzetmarkt voor is.
- ✓ Maak een afweging tussen het huren en aankopen van recipiënten. Erkende overbrengers stellen recipiënten tegen een huurprijs ter beschikking. Dat kan interessant zijn voor tijdelijke afvalstoffen. Voor blijvende afvalstromen is de terugverdientijd soms vrij laag (bv. drie jaar) en rendeert het om de recipiënten aan te kopen.
- ✓ Besteed voldoende aandacht aan overleg en communicatie, zelfs al liggen de voordelen op zich voor de hand.
 - ✗ Betrek medewerkers die dagelijks met de nieuwe actie te maken krijgen bij het uitwerken ervan. Zo bekom je een groter draagvlak en een betere afstemming op de praktijk van de werkvloer.
 - ✗ Las steeds een testfase in en pas de voorgestelde manier van afvalinzameling – indien nodig – bij.
 - ✗ Bespreek vastgestelde onregelmatigheden eerst met de verantwoordelijke van de gebruikers. Misschien is er toch behoefte voor een andere aanpak?
- ✓ Wijs ook bezoekers op de selectieve inzameling. Dat komt het imago van de organisatie zeker ten goede.
- ✓ Verlies de veiligheidsaspecten niet uit het oog (bijvoorbeeld bij opslag van brandstoffen of gassen: niet roken).

Meer informatie?

- ✓ De website van de OVAM (www.ovam.be), waar je de brochures 'Het nieuwe Vlarea. De krijtlijnen voor het afvalstoffenbeleid hertekend' en 'Het nieuwe Vlarea voor KMO's en zelfstandigen' kan lezen.
- ✓ De website van het Brussels Instituut voor Milieubeheer (www.ibgebim.be)
- ✓ De website van de Dienst Interne Milieuzorg, over milieuzorg binnen de Vlaamse overheid (www.vlaanderen.be/milieuzorg)
- ✓ De website van VAL-I-PAC (www.valipac.be)

